A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2009. október 1-je*

A C-505/07. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunal Supremo (Spanyolország) a Bírósághoz 2007. november 19-én érkezett, 2007. október 22-i határozatával terjesztett elő

a **Compañía Española de Comercialización de Aceite SA** által kezdeményezett eljárásban,

az **Asociación Española de la Industria y Comercio Exportador de Aceite de Oliva (Asoliva),**

az **Asociación Nacional de Industriales Envasadores y Refinadores de Aceites Comestibles (Anierac)**

és

az **Administración del Estado**

részvételével,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, J.-C. Bonichot, K. Schiemann, J. Makarczyk (előadó) és C. Toader bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: K. Sztranc-Sławiczek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. december 17-i tárgyalást követően,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Compañía Española de Comercialización de Aceite SA képviseletében R. Illescas Ortiz abogado,

– az Asociación Española de la Industria y Comercio Exportador de Aceite de Oliva (Asoliva) képviseletében M. Albarracín Pascual procuradora, és C. Ortega Martínez abogada,

– az Asociación Nacional de Industriales Envasadores y Refinadores de Aceites Comestibles (Anierac) képviseletében F. Bermúdez de Castro Rosillo procurador, és A. Ruiz-Giménez Aguilar abogado,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében F. Jimeno Fernández és F. Castillo de la Torre, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2009. február 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az 1998. július 20-i 1638/98/EK tanácsi rendelettel (HL L 210., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 23. kötet, 308. o) módosított, az olaj- és zsírpiac közös szervezésének létrehozásáról szóló, 1966. szeptember 22-i 136/66/EGK tanácsi rendelet (HL L 172., 3025. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 1. kötet, 77. o., a továbbiakban: 136/66 rendelet) 12a. cikkének és az egyes versenyszabályok mezőgazdasági termékek termelésére és kereskedelmére történő alkalmazásáról szóló 1962. április 4-i 26. tanácsi rendelet (HL 30., 993. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 1. kötet, 6. o.) 2. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelem előterjesztésére a Compañía Española de Comercialización de Aceite SA (a továbbiakban: Cecasa) által a Tribunal de Defensa de la Competencia (versenyvédelmi bíróság) 2002. március 5-én hozott azon határozata ellen indított eljárás keretében került sor, amellyel az megtagadta a Cecasától az olívaolaj-forgalmazó közös vállalkozás létrehozásához szükséges egyedi engedélyt.

Jogi háttér

Közösségi jog

A versenyszabályok mezőgazdasági ágazatra való alkalmazására vonatkozó szabályozás

3 A 26. rendelet első preambulumbekezdésének értelmében:

„[…] a Szerződés [36]. cikke alapján a Szerződésben meghatározott versenyszabályoknak a mezőgazdasági termékek termelésére és kereskedelmére való alkalmazása a közös agrárpolitika kérdéskörébe tartozik […].”

4 A 26. rendelet 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet hatályba lépésétől a Szerződés [81]–[86]. cikkét, valamint az azok végrehajtásáról szóló rendelkezéseket kell – a 2. cikk rendelkezéseinek fenntartásával – alkalmazni minden olyan, a Szerződés [81]. cikkének (1) bekezdése és [82]. cikke szerinti megállapodásra, döntésre és összehangolt magatartásra, amely a Szerződés [I]. mellékletében felsorolt termékek termeléséhez vagy kereskedelméhez kapcsolódik.”

5 Az olívaolaj az EK-Szerződés I. mellékletében felsorolt mezőgazdasági termékek közé tartozik.

6 A 26. rendelet 2. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmében:

„(1) A Szerződés [81]. cikkének (1) bekezdését nem kell alkalmazni az olyan megállapodásra, döntésre és összehangolt magatartásra, amely a nemzeti piaci rendtartás lényeges részét képezi vagy szükséges a Szerződés [33]. cikke rendelkezései célkitűzésének eléréséhez. Különösen nem kell alkalmazni mezőgazdasági termelők, mezőgazdasági termelői szervezetek vagy egyetlen tagállam e szervezetei társulásainak megállapodására, döntéseire és összehangolt magatartására, ha azok érintettek a termelésben vagy az értékesítésben, vagy a mezőgazdasági termékek tárolása, kezelése vagy feldolgozása célját szolgáló közös létesítmények használatában, amennyiben nem kötik ki azonos árak alkalmazását, és amennyiben a Bizottság megítélése szerint azok nem zárják ki a versenyt vagy nem veszélyeztetik a Szerződés [33]. cikke célkitűzéseinek elérését.

(2) A tagállamokkal folytatott konzultációt követően és a vállalkozások vagy a vállalkozások társulásai, valamint minden természetes vagy jogi személy meghallgatása után – a Bíróság általi felülvizsgálat fenntartásával – a Bizottság kizárólagos hatáskörrel rendelkezik arra, hogy közzétételre kötelezett határozatában meghatározza, mely megállapodás, döntés és összehangolt magatartás elégíti ki az (1) bekezdés feltételeit.”

Az olaj- és zsírpiacra vonatkozó szabályozás

7 A 136/66 rendelet 12a. cikke kimondja:

„Amennyiben a Közösség bizonyos régióiban a piac súlyos zavara áll elő, a piac szabályozása érdekében […] határozni lehet arról, hogy a megfelelő garanciát felajánló, az érintett tagállamok által elismert szervezeteket felhatalmazzanak az általuk

forgalmazott olívaolaj raktározásáról szóló szerződések megkötésére. Az érintett szervezetek között előnyben kell részesíteni a 952/97 rendelet (a termelői csoportokról és társulásaikról szóló, 1997. május 20-i 952/97/EK tanácsi rendelet [HL L 142., 30. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet 1. kötet 6. o.]) értelmében elismert termelői csoportokat és ezek társulásait.

Az első albekezdésben említett intézkedéseket többek között akkor lehet végrehajtani, ha a piacon egy reprezentatív időszak folyamán rögzített átlagos ár alacsonyabb, mint az 1997/98-as gazdasági évre alkalmazandó intervenciós ár 95%-a.

A szerződések teljesítésére nyújtott támogatás mennyiségét és e cikk végrehajtásának részletes szabályait, különösen az olívaolaj mennyiségére, minőségére és tárolási idejére vonatkozóan, a 38. cikkben megállapított eljárással összhangban úgy kell megállapítani, hogy az a piacra jelentős hatással legyen. A támogatás pályázati úton nyújtható."

8 A 136/66 rendelet 38. cikkének (1) bekezdése komitológiai eljárásra utal.

9 A 952/97 rendelet 1. cikkéből következik, hogy e rendelet meghatározott régiókra vonatkozóan a termelői csoportok és társulásaik létrehozására való ösztönzésének rendszerét vezette be.

10 A 952/97 rendelet 1. cikkének szövege a következő:

„A meghatározott régiókban a mezőgazdasági termékek kínálatának és piacra bocsátásának szintjén megállapított strukturális hiányosságok – amely hiányosságokat a termelők elégtelen szervezettségi szintje jellemez – orvoslása céljából e rendelet ezen régiókban a termelői csoportok és társulásaik létrehozására való ösztönzésének rendszerét vezeti be.”

11 A 952/97 rendeletet – anélkül, hogy más a helyébe lépett volna – 1999. július 3-án hatályon kívül helyezte az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalapból (EMOGA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról, valamint egyes rendeletek módosításáról, illetve hatályon kívül helyezéséről szóló, 1999. május 17-i 1257/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 160., 80. o.; magyar nyelvű különkiadás: 3. fejezet, 25. kötet, 391. o).

12 Az 1257/1999 rendelet negyvennegyedik preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy mivel a termelői csoportok és társulásaik jelenleg több közös piacszervezés keretében részesülnek támogatásban, a vidékfejlesztési politika keretében a termelői csoportok számára nyújtott külön támogatás a továbbiakban már nem tűnik szükségesnek.

13 Az 1638/98 rendelet tizenegyedik preambulumbekezdésének szövege a következő:

„mivel az intervenciós felvásárlás rendszere olyan termelési ösztönzőként hat, amely könnyen destabilizálhatja a piacot; az intervenciós felvásárlásokat ezért meg kell szüntetni, és az intervenciós árra vonatkozó hivatkozásokat törölni vagy helyettesíteni kell.”

14 Az említett rendelet tizenkettedik preambulumbekezdésének megfogalmazása a következő:

„[…] az olívaolaj kínálatának a piac súlyos zavarai esetén történő szabályozására irányuló cél elérése érdekében a magánraktározási szerződések támogatási rendszerére van szükség, amely elsőbbséget biztosít a [952/97 rendelet] értelmében elismert termelői csoportoknak és azok társulásainak.”

15 Az olívaolaj magánraktározásának támogatási rendszeréről szóló 1998. december 21-i 2768/98/EK bizottsági rendelet (HL L 346., 14. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 24. kötet, 203. o) 1. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A termelő tagállamok hatáskörrel rendelkező szervei az e rendeletben megállapított feltételek szerint a hordós szűz olívaolaj magánraktározására vonatkozó szerződéseket kötnek.”

16 Az említett rendelet 1. cikkének (2) bekezdése alapján a Bizottság az olívaolaj magánraktározására irányuló szerződések teljesítéséhez nyújtandó támogatás meghatározására korlátozott időre szóló pályázatokat hirdethet meg.

A nemzeti szabályozás

17 Az 1989. július 17-i Ley 16/1989 de Defensa de la Competencia (a verseny védelméről szóló 16/1989. sz. törvény, a BOE 1989. július 18-i 170. száma, 22747. o., a továbbiakban: LDC) 1. cikke értelmében:

„(1) Tilos minden olyan megállapodás, döntés vagy kollektív ajánlás, illetve összehangolt vagy tudatosan párhuzamos magatartás, amelynek célja a versenynek a nemzeti piac egészén vagy egy részén való akadályozása, korlátozása vagy torzítása, vagy amely ilyen hatással jár, vagy járhat, különösen ideértve az alábbiakat:

a) az árak vagy egyéb kereskedelmi vagy szolgáltatási feltételek közvetett vagy közvetlen módon történő rögzítése;

b) a termelés, az értékesítés, a műszaki fejlődés vagy a befektetések korlátozása vagy ellenőrzése;

c) a piac vagy a beszerzési források felosztása […].

(2) Semmis minden olyan megállapodás, döntés és ajánlás, amely az (1) bekezdés értelmében tiltott, és nem tartozik a jelen törvényben előírt kivételek közé.

[…]”

18 Az LDC „[a]z engedélyezés feltételei” című 3. cikkének szövege a következő:

„(1) Engedélyezhetők az olyan, az 1. cikkben felsorolt megállapodások, döntések, ajánlások és magatartások, vagy ezek különböző kategóriái, amelyek hozzájárulhatnak az áruk előállítása vagy a szolgáltatások nyújtása javításához, illetve előmozdíthatják a műszaki vagy gazdasági fejlődést, feltéve, hogy:

a) lehetővé teszik a fogyasztók vagy felhasználók számára az ebből származó előnyökből a megfelelő formában való részesedést;

b) nem állítanak olyan korlátozásokat az érintett vállalkozások elé, amelyek e célok eléréséhez nem nélkülözhetetlenek, és

c) a résztvevő vállalkozások számára nem biztosítják annak lehetőségét, hogy megszüntessék a versenyt az érintett áruk vagy szolgáltatások lényeges része tekintetében.

(2) Hasonlóképpen, amennyiben az általános gazdasági helyzet és a közérdek indokolja, engedélyezhetők az 1. cikkben felsorolt megállapodások, döntések, ajánlások és magatartások vagy ezek különböző kategóriái, ha:

a) céljuk a kivitel védelme és előmozdítása, amennyiben nem torzítják a versenyt a belső piacon, és összeegyeztethetők a Spanyolország által ratifikált nemzetközi egyezményekből eredő kötelezettségekkel, illetve,

b) a hátrányos helyzetű területek vagy vidékek gazdasági és társadalmi felemelkedését kellően jelentős mértékben elősegítik, vagy

c) csekély jelentőségüket tekintve nem képesek jelentős hatást gyakorolni a versenyre.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

19 A Bírósághoz benyújtott iratokból kitűnik, hogy a Cecasa spanyol jog szerint létrejött részvénytársaság, amelynek tőkéje 68%-ban olajtermelők, olajfeldolgozók és társulásaik, 32%-ban pedig pénzügyi és más szervezetek tulajdonában áll. E társaság olajtermelői a spanyol nemzeti olívaolaj-termelés 50–60%-át képviselik.

20 2001. április 5-én a Cecasa az LDC 3. cikke szerinti, egyedi engedély iránti kérelmet nyújtott be a nemzeti versenyhatóságokhoz olyan olívaolaj-forgalmazó társaság alapítása érdekében, amelynek fő célja az olajárak egy meghatározott szint – a régi

intervenciós ár körülbelül 95%-a – alá esésének elkerülése annak révén, hogy felvásárolja az olívaolajat ezen árszinttől kezdődően, majd azt piacra bocsátja, amikor az árak növekedni kezdenek.

21 A Tribunal de Defensa de la Competencia annak megállapítását követően, hogy a Cecasa által benyújtott egyedi engedély iránti kérelem a versenytársak közötti, az olívaolaj árának a kiemelkedő termésű időszakokban való fenntartását célzó megállapodásra irányul, 2002. március 5-i határozatával elutasította ezt a kérelmet.

22 Az említett határozatot az Audiencia Nacional közigazgatási kollégiuma 2005. július 22-i ítéletével lényegében megerősítette, amely ítélet ellen a Cecasa semmisség megállapítása iránti fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.

23 E körülmények között a Tribunal Supremo úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A […] 136/66 rendelet 12a. cikke lehetővé teszi-e, hogy egy többségében olajtermelőkből, -feldolgozókból és olajtermelők társulásaiból, valamint pénzügyi intézményekből álló részvénytársaság olívaolaj raktározására irányuló szerződések megkötésére felhatalmazott »szervezetnek« minősüljön? Megállapítható-e, hogy az e jellemzőkkel rendelkező társaság megfelel a […] 952/97 rendelet értelmében elismert termelői csoportoknak és ezek társulásainak?

2) Feltéve, hogy e társaság a raktározási tevékenység folytatására jogosult »szervezetek« közé sorolható, a »tagállam általi elismerés«, amely e szervezetekre a 136/66

rendelet 12a. cikke értelmében kötelező, megszerezhető-e a nemzeti versenyhatóságokhoz benyújtott kivétel (»engedély«) iránti egyedi kérelem keretében?

3) A 136/66 rendelet 12a. cikke feltétel nélkül követeli-e meg, hogy a Bizottság minden egyes esetben engedélyezze az olívaolaj magánraktározását, vagy éppen ellenkezőleg, e cikkel összeegyeztethető a termelők által létrehozott olyan mechanizmus, amelynek célja az említett olívaolaj magánfinanszírozással történő felvásárlása és raktározása, amely mechanizmus kizárólag csak ugyanazon értelemben és feltételek mellett lép működésbe, mint a közösségi finanszírozással támogatott magánraktározás, azzal a céllal, hogy kiegészítse és előmozdítsa a közösségi finanszírozással támogatott raktározást, anélkül hogy átlépné ez utóbbi határait?

4) A Bíróság által a C-137/00. sz. Milk Marque és National Farmers' Union ügyben 2003. szeptember 9-én hozott ítéletben (EBHT 2003., I-7975. o.) a nemzeti versenyszabályoknak a nemzeti hatóságok által olyan termelők közötti megállapodásokra történő alkalmazása vonatkozásában kialakított álláspont, amely termelők elvben a […] 26. tanácsi rendelet 2. cikkének hatálya alá tartoznak, kiterjeszthető-e az olyan megállapodásokra, amelyek jellegük és az érintett ágazat jellege okán egészében befolyásolhatják az olívaolaj közösségi piacát?

5) Feltéve, hogy a nemzeti versenyhatóságok alkalmazhatják a nemzeti rendelkezéseket a hivatkozott, a zsírok és olajok piaca közös szervezésének befolyásolására alkalmas megállapodások tekintetében, megtagadhatják-e ezen hatóságok abszolút jelleggel egy olyan társasággal szemben, mint a fellebbező, ezen olívaolaj-raktározási mechanizmusoknak a 136/66 rendelet 12a. cikkében előírt »súlyos zavarok« esetén történő működtetése lehetőségét?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

24 Az első, előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés második részében a kérdést előterjesztő bíróság a 952/97 rendeletre hivatkozik, amely az alapügyben megtámadott határozat elfogadásának időpontjában már nem volt hatályban.

25 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, amennyiben a feltett kérdések a közösségi jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni (lásd a C-213/07. sz. Michaniki-ügyben 2008. december 16-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-9999. o.] 33. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

26 A nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről történő határozathozatalt csak abban az esetben lehet megtagadni, ha a közösségi jog kért értelmezése nyilvánvalóan nem áll kapcsolatban az alapjogvita tényeivel vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azon ténybeli és jogi körülmények, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a feltett kérdésekre hasznos módon válaszolhasson (lásd a fent hivatkozott Michaniki-ügyben hozott ítélet 34. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

27 Ugyanakkor – amint azt a főtanácsnok asszony is kifejti indítványa 33. pontjában – a 952/97 rendelet nem veszítette el relevanciáját a hatályon kívül helyezése folytán.

28 A jelen ügyben a termelői csoportok és társulásaik – tekintettel arra, hogy a 136/66 rendelet 12a. cikke kifejezetten említi azokat – pontos szerepet játszanak az említett

rendelkezés keretében. A közösségi jogalkotó ugyanis az említett csoportoknak és társulásaiknak elsőbbséget biztosított az olívaolaj-raktározási szerződések megkötésénél.

29 E körülmények között az első, előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés második részét elfogadhatónak kell tekinteni.

Az első kérdésről

30 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdésével arra keres választ, hogy az olyan részvénytársaság, amelynek tőkéje nagyrészt olívaolaj-termelők, -feldolgozók, és olívaolaj-termelők társulásai, a tőkéje többi része pedig pénzügyi intézmények tulajdonában áll, beletartozik-e az olyan „szervezet" fogalmába, amely a 136/66 rendelet 12a. cikke szerinti raktározási szerződések megkötésére hatalmazható fel.

31 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – amint az az 1638/98 rendelet tizenegyedik preambulumbekezdéséből kiderül – az Európai Unió Tanácsa az olívaolaj-piac reformjának keretében e rendelet elfogadását követően úgy határozott, hogy eltörli az intervenciós felvásárlás rendszerét, mivel az könnyen destabilizálhatja a piacot.

32 Az 1638/98 rendelet tizenkettedik preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az olívaolaj kínálatának a piac súlyos zavarai esetén történő szabályozása érdekében bevezették a magánraktározási szerződések támogatási rendszerét. E rendszer sajátosságait a 136/66 rendelet 12a. cikke ismerteti.

33 Amint az az említett 12a. cikk és az 1638/98 rendelet tizenkettedik preambulumbekezdése együttes olvasatából kiderül, az elegendő garanciát felajánló és az érintett tagállamok által elismert szervezeteket fel lehet hatalmazni az általuk forgalmazott olívaolaj raktározására irányuló szerződések megkötésére. E szervezetek között találhatók a 952/97 rendelet értelmében elismert termelői csoportok és ezek társulásai, amelyeket előnyben kell részesíteni.

34 Meg kell állapítani, hogy a 136/66 rendelet 12a. cikkében szereplő követelmények betartása esetén úgy a magánvállalkozások, mint a közvállalkozások felhatalmazhatók – összetételüktől és finanszírozási módjuktól függetlenül – az e cikk szerinti szerződések megkötésére.

35 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az olyan részvénytársaság, amelynek tőkéje nagyrészt olívaolaj-termelők, -feldolgozók, és olívaolaj-termelők társulásai, a tőkéje többi része pedig pénzügyi intézmények tulajdonában áll, beletartozhat a 136/66 rendelet 12a. cikkének értelmében vett szervezet fogalmába, és e cikk alapján felhatalmazható olívaolaj magánraktározására irányuló szerződések megkötésére az e rendelkezésben előírt követelmények betartása esetén.

A második kérdésről

36 A kérdést előterjesztő bíróság második kérdése lényegében a 136/66 rendelet 12a. cikkében előírt tagállam általi elismerés megadásának feltételeire vonatkozik.

37 Nyomban meg kell állapítani, hogy az említett cikk nem határozza meg pontosabban az olívaolaj magánraktározását folytatni kívánó szervezetnek nyújtott elismeréshez

vezető nemzeti eljárás jellegét. Az említett cikk az ezen elismerés megadására feljogosított nemzeti hatóság jellegét sem határozza meg.

38 Jóllehet a tagállamok ily módon mozgástérrel rendelkeznek a 136/66 rendelet 12a. cikke szerinti, az olívaolaj magánraktározásának elismerésére vonatkozó eljárás megszervezésében, e mozgástérrel úgy kell élniük, hogy teljes mértékben tiszteletben tartják az e rendelet által meghatározott célkitűzéseket és kötelezettségeket.

39 Ennélfogva a tagállami jogszabályok által az elismerés megadására kijelölt hatóságnak jogosultnak kell lennie valamennyi szükséges ellenőrzés elvégzésére annak érdekében, hogy megbizonyosodhasson arról, hogy az elismerés iránti kérelmet benyújtó szervezet alkalmas-e az olaj magánraktározásának az agrárjogi rendelkezések betartásával való folytatására, és e tekintetben elegendő garanciákat nyújt-e.

40 Ezenfelül a 136/66 rendelet 12a. cikke hatékony érvényesülésének megőrzése érdekében a szervezetek e cikk szerinti szerződések megkötése céljából való elismerésére feljogosított hatóságnak egyértelműen meghatározhatónak kell lennie.

41 Következésképpen azt a választ kell adni a második kérdésre, hogy a „tagállam általi elismerés” – amely a 136/66 rendelet 12a. cikke szerinti szervezetekre kötelező – megszerezhető a nemzeti versenyhatóságokhoz benyújtott kivétel („engedély”) iránti egyedi kérelem keretében azzal, hogy e hatóságoknak olyan hatékony eszközökkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik a kérelmet benyújtó szervezetnek az olívaolaj-magánraktározás jogi követelményeket tiszteletben tartó folytatására való alkalmasságának ellenőrzését.

A harmadik kérdésről

42 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 136/66 rendelet 12a. cikkébe ütközik-e az olívaolaj magánfinanszírozással történő felvásárlásából és raktározásából álló azon mechanizmus, amely nem képezte az e rendelkezés által hivatkozott engedélyezési eljárás tárgyát.

43 E tekintetben – amint arra a jelen ítélet 31. és 32. pontja is emlékeztet – az olívaolaj-piac reformjának keretében – az 1638/98 rendelet elfogadását követően – közösségi támogatási rendszert vezettek be a 136/66 rendelet 12a. cikkében az olívaolaj magánraktározására irányuló szerződések teljesítésére vonatkozóan.

44 E rendelkezés megfogalmazására tekintettel meg kell állapítani, hogy a 136/66 rendelet 12a. cikkében bevezetett mechanizmus csupán a közösségi finanszírozásból részesülő magánraktározás esetére vonatkozik.

45 Ugyanakkor tekintettel arra, hogy a piaci szereplők nem kívánnak közösségi támogatásból részesülni, az olívaolaj magánraktározása nem tartozik a 136/66 rendelet hatálya alá.

46 Ennélfogva nem ütközik a 136/66 rendelet 12a. cikkébe a magánfinanszírozással történő magánraktározási mechanizmus bevezetése.

47 Ezen, közösségi támogatástól mentes rendszer bevezetése mindazonáltal nem járhat azzal a következménnyel, hogy az olívaolaj raktározása az olívaolaj piacát szabályozó közösségi jogi és tagállami rendelkezések, valamint a versenyjogi szabályok hatályán kívül essen.

48 Következésképpen azt kell válaszolni a harmadik kérdésre, hogy nem ütközik a 136/66 rendszer 12a. cikkébe az olívaolaj magánfinanszírozással történő felvásárlására és raktározására irányuló azon mechanizmus, amely nem képezte tárgyát az e rendelkezés által hivatkozott engedélyezési eljárásnak.

A negyedik és az ötödik kérdésről

49 A kérdést előterjesztő bíróság negyedik és ötödik kérdése a nemzeti versenyhatóságok abban az esetben gyakorolt hatáskörének terjedelmére irányul, amikor az olívaolaj nemzeti piacán tevékenykedő vállalkozások közötti megállapodások a Közösség egész területén hatást fejtenek ki.

50 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a nemzeti és a közösségi versenyjogi szabályok párhuzamosan alkalmazandók, mivel más-más szemszögből kezelik a korlátozó magatartásokat. Míg az EK 81. és az EK 82. cikk úgy tekinti őket, mint amelyek a tagállamok közötti kereskedelem korlátozását eredményezhetik, az egyes nemzeti jogszabályok a rájuk jellemző sajátos megfontolások alapján kizárólag ebben a keretben veszik figyelembe a korlátozó magatartásokat (lásd a fent hivatkozott Milk Marque és National Farmers' Union ügyben hozott ítélet 61. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

51 A nemzeti és a közösségi versenyjogi szabályok párhuzamos alkalmazására tekintettel az a tény, hogy a közös piacszervezés által szabályozott keretben tevékenykedő vállalkozások között kötött megállapodások hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre, nem vezethet a közösségi jog kizárólagos alkalmazásához.

52 Ugyanis – amint arról a Bíróság már határozott – tekintettel arra, hogy a közösségi versenyjogi szabályoknak nem ugyanaz a hatálya, mint a nemzeti versenyjogi szabályoknak, az az egyedüli körülmény, hogy a közösségi jogalkotó az EK 36. cikk és a 26. rendelet révén összeegyeztette a közös agrárpolitika célkitűzéseit a közösségi

versenypolitikával, nem jár szükségszerűen azzal a következménnyel, hogy a nemzeti versenyjogi szabályok alkalmazása minden esetben az EK 36. cikkbe és a 26. rendeletbe ütközik (a fent hivatkozott Milk Marque és National Farmers' Union ügyben hozott ítélet 66. pontja).

53 Különösen a 26. rendelet 2. cikke (2) bekezdésének értelmezésével kapcsolatban – amint azt a főtanácsnok asszony is kifejtette az indítványa 87. pontjában – nem jár a nemzeti versenyjog alkalmazásának akadályozásával a Bizottság arra vonatkozó kizárólagos hatásköre sem, hogy megállapítsa, mely megállapodás, döntés és összehangolt magatartás tartozik a 2. cikk (1) bekezdésében szereplő kivétel hatálya alá.

54 A 26. rendelet 2. cikkének (2) bekezdése ugyanis csupán a közösségi versenyjog alkalmazására hatáskörrel rendelkező hatóság kijelölésére irányul.

55 Mindemellett emlékeztetni kell arra, hogy a versenyügyekben hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak – amikor a kérdéses ágazatban a közös piacszervezés által szabályozott keretben járnak el – tartózkodniuk kell valamennyi olyan intézkedéstől, amely e közös piacszervezésbe ütközhet, vagy veszélyeztetheti azt (a fent hivatkozott Milk Marques és National Farmers' Union ügyben hozott ítélet 94. pontja).

56 Ezenfelül egy olyan ügyben, amely egyszerre tartozik az EK 81. cikk (1) bekezdésének és a nemzeti versenyjognak a hatálya alá, a nemzeti hatóságok nem hozhatnak olyan döntést, amely a Bizottság határozatával ellentétes, vagy ilyen ellentéthez vezethet (lásd ebben az értelemben a C-344/98. sz., Masterfoods és HB ügyben 2000. december 14-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-11369. o.] 51. és 52. pontját).

57 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a jelen ítélet 55. és 56. pontjában hivatkozott feltételek betartása mellett a nemzeti versenyhatóságok jogosultak ellenőrizni, ennélfogva meg is tiltani a 136/66 rendelet 12a. cikke hatályán kívül bevezetett és finanszírozott, a közösségi piacra hatással lévő olívaolaj-raktározási mechanizmust.

58 A fentiek összességére tekintettel akként kell válaszolni a negyedik és az ötödik kérdésre, hogy a nemzeti versenyhatóságok – amennyiben tartózkodnak egyrészt minden olyan intézkedés elfogadásától, amely sértheti vagy veszélyeztetheti az olívaolaj-piac közös szervezését, másrészt olyan határozat meghozatalától, amely ellentétes a Bizottság határozatával, vagy ilyen ellentéthez vezethet – alkalmazhatják a nemzeti versenyjogot olyan megállapodásokra, amelyek közösségi szinten hatással lehetnek az olívaolaj piacára.

A költségekről

59 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) Az olyan részvénytársaság, amelynek tőkéje nagyrészt olívaolaj-termelők, -feldolgozók, és olívaolaj-termelők társulásai, a tőkéje többi része pedig pénzügyi intézmények tulajdonában áll, beletartozhat az 1998. július 20-i 1638/98/EK tanácsi rendelettel módosított, az olaj- és zsírpiac közös szervezésének létrehozásáról szóló, 1966. szeptember 22-i 136/66/EGK tanácsi rendelet 12a. cikkének értelmében vett szervezet fogalmába, és e

cikk alapján felhatalmazható olívaolaj magánraktározására irányuló szerződések megkötésére az e rendelkezésben előírt követelmények betartása esetén.

2) **A „tagállam általi elismerés” – amely az 1638/98 rendelettel módosított 136/66 rendelet 12a. cikke szerinti szervezetekre kötelező – megszerezhető a nemzeti versenyhatóságokhoz benyújtott kivétel („engedély”) iránti egyedi kérelem keretében azzal, hogy e hatóságoknak olyan hatékony eszközökkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik a kérelmet benyújtó szervezetnek az olívaolaj-magánraktározás jogi követelményeket tiszteletben tartó folytatására való alkalmasságának ellenőrzését.**

3) **Nem ütközik az 1638/98 rendelettel módosított 136/66 rendelet 12a. cikkébe az olívaolaj magánfinanszírozással történő felvásárlására és raktározására irányuló azon mechanizmus, amely nem képezte tárgyát az e rendelkezés által hivatkozott engedélyezési eljárásnak.**

4) **A nemzeti versenyhatóságok – amennyiben tartózkodnak egyrészt minden olyan intézkedés elfogadásától, amely sértheti vagy veszélyeztetheti az olívaolaj-piac közös szervezését, másrészt olyan határozat meghozatalától, amely ellentétes az Európai Közösségek Bizottsága határozatával, vagy ilyen ellentéthez vezethet – alkalmazhatják a nemzeti versenyjogot olyan megállapodásokra, amelyek közösségi szinten hatással lehetnek az olívaolaj piacára.**

Aláírások